

Motion till riksdagen 2018/19:2088

av **Isak From och Kristina Nilsson (båda S)**

Säkerställ staten som garant för de små flygplatserna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av att klara de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna för regionala flygplatser samt tydliggöra statens roll och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av att nyttja små regionala flygplatser vid brandbekämpning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För oss var sommaren en ögonöppnare. När det kom utländsk personal till vår hjälp med brandbekämpningen var det mycket som inte var ordnat.

Sverige har under sommaren 2018 haft en extrem vädersituation som bl.a. lett till flera omfattande skogsbränder. Den oroväckande och allvarliga utvecklingen med värme vi sett i år är någonting vi i framtiden kommer få se allt oftare på grund av klimatförändringarna. Den S-ledda regeringen bedömde sommaren 2018 att samhällets beredskap kommer att behöva stärkas ytterligare med anledning av klimatförändringar som kan medföra ett mer extremt väder och ökade risker som en följd av detta.

Flygstrategin är en vision för flygets roll i framtidens transportsystem bör nu också innehålla civilförsvares förmåga.

Sverige måste öka sin förmåga att skydda befolkningen vid stora kriser, inte minst sommarens skogsbränder visar att förmågan att ge och ta emot hjälp måste öka. Grunden för det är logistik, flygets roll och särskilt de små regionala flygplatserna är centrala för förmåga att transportera och samordna insatser.

Det behövs en utveckling

Flygstrategin innehåller sju fokusområden och flera olika initiativ som adresserar de möjligheter och utmaningar som flyget står inför inte minst på miljö- och klimatområdet.

Bland annat tar flygstrategin upp betydelsen av att stärka Arlanda flygplats som nav och storflygplats samt ökad export av svenska varor och tjänster. Samtidigt bör flygstrategin ses i bredare perspektiv eftersom ambitionen är att den ska ge synergier tillsammans med strategier och initiativ på andra politikområden däribland exportstrategin och strategin för ny industrialisering, Smart industri.

Flygstrategin behöver också ta fasta på stärkt civilförsvars förmåga vi exempelvis naturkatastrofer och skogsbränder.

Flyget bidrar till grundläggande tillgänglighet och regional utveckling i hela landet. För det svenska näringslivet och företagandet (liksom för privatresenärer) är tillgången till snabba och effektiva flygtransporter över dagen, såväl inom som utom landet, helt avgörande för att kunna utvecklas i en allt mer globaliserad värld.

I dagsläget drivs ett antal svenska flygplatser i kommunal regi med stora ekonomiska underskott, samtidigt som det totala svenska flygplatssystemet genererar vinster. Passagerarna från de regionala flygplatserna bidrar alltså till flygplatssystemets totalekonomi.

Men Nextjets konkurs visade tydligt på sårbarheten i möjligheten att snabbt ta sig till och från mindre orter främst i Norrlandsinland. Det är av utomordentligt nödvändigt att staten kan säkerställa flyg i hela landet.

Vid sidan om investeringar i vägar och järnvägar måste vi också se till att vi kan lita på en fungerande flygtrafik. Regionala flygplatser fyller en viktig funktion för tillgängligheten i ett avlångt land som Sverige. För ett exportberoende industriland är flyget också avgörande för konkurrenskraften. Under den här sommaren har vi även sett vilken betydelse de regionala flygplatserna kan ha i krissituationer, då de har använts i brandbekämpningsarbetet.

För tillgängligheten har dock Nextjets konkurs varit förödande. Med en dags varsel ställdes kommuner i landsbygd helt utan flygförbindelser och Nextjet ställde resenärer helt utan service, svar eller kompensation. Ägarna smet undan ansvaret och lämnade stora skulder efter sig. I det läget var det viktigt att agera från samhällets sida. Redan 48 timmar efter konkursen kunde den S-ledda regeringen och Trafikverket presentera en rad åtgärder för att lösa situationen.

För en kommun av till exempel Lycksele och Örnsköldsviks storlek kan det handla om ett underskott runt 10–20 miljoner kronor/år. Ökade kostnader för höjda säkerhetskrav och lägre ersättning från det nationella systemet för flygtrafikledning gör inte saken bättre. Dessutom behövs underhåll av flygplatsernas infrastruktur. Om vi i framtiden endast ska ha möjlighet att åka från de flygplatser som går med vinst i dagsläget, blir det inte många resmöjligheter kvar.

För oss socialdemokrater är det tydligt att vi inte kan lägga över ansvaret för samhällsviktiga funktioner som inrikesflyget på marknaden. Istället behöver vi stärka det statliga ansvaret. Vi vill se ett starkare samhälle där hela landet ska leva. Så bygger vi ett tryggare Sverige.

Den S-ledda regeringen satte fokus på hela landet genom att lokalisera myndigheter till andra ställen än Stockholm. Det är av stor betydelse att vi kan fortsätta att säkerställa statlig service och att investeringar görs i hela landet.

Ska hela Sverige kunna leva behöver vi också kunna garantera fungerande transporter och service i hela landet.

Därför bör de regionala flygplatsernas långsiktiga ekonomiska förutsättningar klarläggas och statens roll tydliggöras även ur ett civilförsvarsperspektiv.

Isak From (S)

Kristina Nilsson (S)